

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פח.

מסורת הש"ס

(א) גיטין לו; (ב) [סוטה ז: לעיל טז: וש"נ]; (ג) [דף יז.]; (ד) [ע"י גיטין סד.]; (ה) [דברים טו.]; (ו) [צ"ל שהיא]; (ז) [נ"י כ"י, [וע"י תוס' שבת לט: ד"ה אלא פניו וכו']];

מוסף רש"י

וכן בעל חוב שהוציא
שטר חוב ואין עמו
פרוזבול. נדטען היה לי
ואנז עסקין, דאי לאו הכי
נריכא למימר דשביעית
משמטת (גיטין לז:).

תוספות רי"ד

[illegible]

(א) ז"ל בתוספתא בפ' מי שמת מנכקי יתומים אצל מן הקטנים.
(ב) נראה דז"ל אלא אפילו אי הוי פליג אתלמודא דידן גמי לא קי"ל אלא כתלמודא דידן.

גובה כתובתה. ואינו יכול לטעון פרעמין והחזרת לי שטר כתובתך וקרעמיו משום דמגלי כתובה מעשה צ"ד הוא. ומהכל נפקא לן צ"ד מט הטוען אחר מעשה צ"ד לא אמר כלום מ"ט כל מעשה צ"ד כמאל דנקיט שטרא דמי: **אבד גטי.** שלא הולאתיו עליו לגבות כתובתי על ידו כדמנן גובה כתובתה וכן קרעוהו צ"ד **אלא אבד ממני:** והוא **אומר אבד שוברי.** כבר הולאתו צ"ד ואמרת אבד שטר כתובתי וגבו צ"ד הכתובה על פי הגט וקרעוהו ולי נכתב שובר על הכתובה שאם תוליא עוד על יורשי שטר הכתובה ותצואי לגבות מכה אלמנות לומר לא נתגרשתי ולא פרעמתי יהיה השובר לעד ואבד הימני: **וכן צ"ח** **האבד שטר חוב.** אחר שביעית ואין עמו פרוצול זה אומר השמיטתו שביעית זה אומר פרוצול היה לי שלא תשמיטנו שביעית ואבד: **הרי אלו לא יפרעו.** חיישי' שמא כבר גבתה בגט זה השמיטתו שביעית: **מן הסנה.** שזהו עוצדי כוכבים על המזלות והיו יגורו שומרי גיטיהן^(*) ומשקיבלתו שורפתו וכן פרוצוליהן: **פרוצול.** במסכת גיטין מפרש בפרק השולח גט (דף נז:) הלל התקין פרוצול כדי שלא תשמיט שביעית שמוסר שטרותיו ל"ד שיגבו לן הקנה חובו כל זמן שיתצננו דהשתא מן קרית ביה לל גיטשי' שאינו נשטף כלום **אלא צ"ד** תובעו שהפקרם הפקר והם יורדין לנכסיו: **גמ' ש"מ.** מדקמתי גובה כתובתה בהולאת גט ולא חייש לאעירומי מערבא והדרה ומפקא כתובתה צבי דינא אחרינא ותגבה לאחר מיתתו תצורת אלמנה לומר לא נתגרשתי ולא פרעמתי דהא ודאי תצורת הגושה לא הפדע צבי דהא קרעין לגיטא וכי הדרה מפקא

לכתובתה בלא גט תנן מתני' הרי אלו לא יפרשו ומיהו הוה נ'
למיחש^א (שלא) תמתין עד שימות ותגבה כחורת אלמנה ומדלא חייש
ש"מ כותבין שובר ע"כ כרוח של ליה ואינו יכול להשמיט ע"מנו לומר לא
אפרע עד שתחזיר לי שטרי שמא תחזור ותוציאנו אלא אומרים לו
פרע והוא יכתוב לך שובר. ופלוגתא היא בצבא בבתרא (דף קפא):
וקיימא לן כהאן דלמר אין כותבין לפי שנמצא לו ח"ך לשמור שוברו
מן העכברים. **דלמא מפקא**. לאחר מיתה: **וגביא**. כחורת אלמנה:
במקום שאין כותבין כפובה. אלא סומכין על תנאי ד"ז: **ולשמואל**
כותבין שובר. בתמיה: **לדידי מיפרשא** לי. דלעולם אין כותבין
שובר והיינו טעמא דגובה כתובתה דאי מקום שאין כותבין הוא
והוא אומר כתבתי וירא אני שמא תחזור ותוציאנה עליו להביא ראייה
ואי מיייתי ראייה עדים שכזה לא גביא ואי לא מיייתי ראייה קמני
מתניתין גביה כחובתה ואינו נאמן לומר שנית מנהג העיר וכן
מקום שכותבין הוא והיא אמרה לא כחב לי עליה להביא ראייה וכן
קמני מתניתין גובה כתובתה שהביאה ראייה שלא כחב לה: **ואף**
רב. דאוקי מתני' במקום שאין כותבין לחודיה: **הדר ביה**. ואוקי
מתני' בטעמא אחרינא ואמר בין במקום שכותבין ובין במקום
שאין כותבין כי מפקא גט בלא כתובה גובה עיקר כתובתה דהיינו
מנה ומאתים וגובה דקמני מתני' עיקר קאמר ולא תוספת וכי מפקא
כתובה בלא גט גובה תוספת ע"י עיקר חיישין שמא גבחתו על
פי הגט. **וגל הרוס יבא וישיב**. דאין לחוש מעשה הללוס:
בשלמא לשמואל. דלמר דין עיקר בין תוספת נפרעין על פי הגט:
מוקי לה. הא דקמני לא יפרשו: **במקום שאין כותבין**. ומשום הכי
מסיימן במאי דלמר פרעתי ע"פ הגט דלמר כשחזעתי על פי הגט
אמרתיו צבית דין כתבתי לה כתובה וירא אני שלא תחזור ותוציאנה
ואמרו לי הבא ראייה ולא מנאתי ראייה ואמרו לי פרע ובקשתי
מהן שיכתבו לי שובר הואיל ועל כרחי אני זקוק לפרוע טוב לי
שהיה לי שובר וכתבוהו לי ואזד: **אלא רב**. דלמר אין נפרעין
על פי הגט אלא עיקר אמאי לא יפרשו נהי דעיקר לא גביא כו':
ואי

כתב לה בשעת נשואין וגשרפה חיישין ודאי שמא כתב לה אחרת אז
כתב לה אח"כ אפי' במקום שכותבין: **גמ'** גובה עיקר בתובה גוב
קשה לרשב"א כיון דלית ליה לרב ב' גט פשוט (ב"ב קטא): דלון כותב
ועד שמחזיר לו הכתובה דיכול לנא לדי הפסד כמה שנשאר שטר כ
הער כתובה צידה דכי קאמר רב כתובה אינה גובה עיקר הנ"מ
וסה לא דעו שהיתה גרשהו לשהוי למשינן לקמן כינשת מתת
עיקר אפי' צעדי מימה אתי שפיר: **מיונ'** ריבוי לומר לא גרשו

לא גביא אע"פ שאין נאמן
כתובה מ"מ לא יפרע עד
לידי הפסד אם ישאר הנט
יוכל לומר לא גירשתני וגו'
ואין עמה גט היא
אומר אבד שוברי
א שטר חוב ואין עמו
פרעו רשב"ג אומר מן
ה כתובהה שלא בט
בפרובול: **גמ'** ^בש"מ
כותבין שובר ליהוש
כותה וגביא בה אמר
כתובה עסקי ושמאל
בין כתובה ולשמאל
ענן לדידי מיפרשא לי
במקום שאין כותבין
להביא ראה במקום
כתב לי עליה להביא
דאמר רב בין במקום
אין כותבין יגט גובה
בת וכל הרוצה להשיב
ואין עמה גט היא
אומר אבד שוברי וכן
גוב ואין עמו פרובול
שלמא לשמואל מוקי
ואמר כתבתי דאמר'
מיייתי ראה אמרינן
לרב נהי דעיקר לא
תיגיבי אמר רב יוסף
^הכשאין שם עדי
מימר לא גירשתיה
יכול

במקום שאין כותבין המה
דכתב לה איהו ושינה המה
ואע"פ שהגט נשאר בידה
אמרה בעינא לאינסובי ציי
גביה כו' כדלמה התם א"י
לזה לעולם שכל קשר וסברה
אמרה עמאיה אני שוברת כ
שובר אמר אצ"י תני מק
כותבין שובר אלף דחיי ד
לאת ליה בהדיא צפרק
ומי התם כסוטה ומקו
סוגיא דהתם קשה דמאי
צריך לשובר שאינו פועל
משחירו וי"ל דהתם דייק מ
מכלל דבעלמא שותבין: ו
ק"ל דלצ"י כותבין צבא
התם משמע דקיימא לו
כו' ומדמסיק הכי סתמא
דה"פ ש"מ כותבין שובר
דקמני וזה אומר אבד שו
הזקיקוהו לפרוע ע"י שובר
כל כמה דמצי למידק מריי
במקום שכותבין כמותה
צגט ולא צכת

במקום שבותבין ואמר
 כשהציאה רחיה
 הוא נישחש שמא אח"כ כתב
 דמוקמינן הא דקתני צצריי
 לאמרי עדים שגשרפה כתוב
 שכותבין לא גביא דחיישינן

הכא שהצ"ח ר"ח של א
תוספת. ומיירי מחנ"י זין
שוצר א"כ הו"ח גט ואין
בה צידה דכשתחלמן תגבי
רשעה דחית לה גט אצל א
ועלה לא קאי ומיהו אי אמ
ר. ורבי יוחנן נמי מפרש ה

ומר פרעמי לכ"ע במקום שאין כותבין ותחזיר לו הגט ותקער כיון שיכול לבא לס צידה דלמחר תבזה פעם שנית ולא לא יוכל לומר פרעמי וכי תימא יכתבו שובר אלא קצר דאין כותבין שובר אלא נמי אי שמואלא לית ליה דרבי יוחנן דאמר לא אמר כלום אס לא תוסיף הגט ממנש יהא נאמן לומר פרעמי אפילו במקום שאין כותבין דגט הוי במקום כתובה דהכי הוי צעי למימר אביי התם בפ"ק דב"מ (דף פ' וסא) כתובה ואין עמה גט היא אומרת שובר גטי ולא נקער גט אומר לבד אביי שובר בנתה כחובתה אבד ונקער והיה לי שובר שלא תחזור ותבזה צעירי מיתה כשתחאלטן וה"ה שהיה יכול לטעון שלא פרע לה עדין מ"מ יכול לומר לא אפרע עד שתחזיר הגט ויקרענו ומן הסכנה ואילך אשה גובה שלא נקער רק שיש עירי גירושין ליהבא מיגו ודלתי לא צריכינן דאליבא אלא לרב אבל לשמואל דמיירי בדאיכא עירי גרושין אחי ליה שפיר וה"נ הוי פי' דמתני' מעיקרא לאביי בפ"ק דב"מ (סא) ולבסוף מסיק כר' יוחנן ומוקי לה במקום שכותבין ומפרש כמו שפירשת' לעיל דאין כותבין ויחנן דהוסיף גט היינו עירי גט וד"ה יוחנן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קא: וסא) משמע דקבר אביי דאין כותבין שובר דקאמר אביי אבד שוברו של זה יאכל הלה וחדי ואי"כ אמאי גובה כתובתה והא יכול לבא לדיי הפסד ע"י מה שנשאר גט וכתובה צידה כדפרי' וי"ל דאביי עימ' כיון שיש עדים שנשפרה לכתובה ויחנן ליה טפי לאוקמי במקום שכותבין ונשפרה מלאוקמי

נִי כְמוֹהָ וְאִין עֵמָּה גַּט דְּלִי' דְּלוֹחַ
 ג] וְלֵהִי גִבִּיָּא סְפִיר צַעֲרִי הִגֵּט גִּרְדִּיל
 הֵיטוּ לֹא אֲפֹשֶׁר וְכַזְבִּין שׁוֹבֵר דְּמֵי
 וְלֵית לֵיהּ לֵאזִי דְקִרְעִין לֵיהּ וְכַזְבִּין
 צַר דְּשַׁמְעָה מִרְבָּא וְשֵׁנִי לֵיהּ אִין עֵבֶד
 יְכוּמָתִין שׁוֹבֵר וְהָא דְתַנן בְּסִימָא (דף ו' וְס)
 וְכַזְבִּין וְיִזְלָת וְאִמֵּר בְּגִמְרָא סְפִיר כְּוֹמֵזִין
 עֵינָן לֹא מִשּׁוּם דְּלֵית לֵיהּ לֵאזִי דְלִין
 הָא לִיכָא לְמַשְׁמַע מִינֵה דְעַד דְּהָא רַבָּא
 פְּשׁוּט (ב"ב קט"ז) דְּכֹזְבִין שׁוֹבֵר דְּמֵי
 בְּמִקְוֶה שְׁלִין כְּוֹמֵזִין כְּמוֹהָ וְאִזְדָּהִירָא
 יִין סְפִיר כְּוֹמֵזִין שׁוֹבֵר הֵסֵם ע"כ הוּא
 וְסֵם שְׁהִי הַפְסִידָה כְּמוֹתָהּ וְלֹא לְדִוְחָהּ
 קָמְתִי וְצִרְתָּ וְהָא קָמְתִי וְיִזְלָת מִנֵּי כְּמוֹהָ
 רַבָּא (בִּרְבִּינָא שׁוֹבֵר. פ"י בְּקִוְטֵרֶס וְס)
 רַבָּא (דף קט"ז) וְאִין גִּרְדִּיל לִרְי' דִּלְדִּרְבֵּה
 וְכֹזְבִין דְּקִאֲמֵר הִיאֲדִנָּה דְכַזְבִּין תְּצַרָּא
 שְׁסִים מִשְׁמַע דְּהִי הִלְכָתָא וְנִרְהָא לִרְי'
 קֵסֶף לִמְ"ד הֵסֵם דְּלִין כְּוֹמֵזִין וְמִקְסִיפָא
 יָל הוּא מִנֵּי לְמִדָּק כ"כ דְּלִמְלָא לֹא
 מִלָּא הוּא לְפִינֵי מְשׁוּרָת דִּין עֵבֶד אִין
 וְקִרְעִין (דף קט"ז) וְלֵית לֵיהּ לֵאזִי דְּלִינֵי
 יִי יִפְשֵׁר מִנֵּי דְּלֵית לֵיהּ גִּבִּיָּא כְּמוֹתָהּ
 ה' וְיָל דִּיפְרֵשׁ כִּי יוֹחֵן:

לֹא כַתָּב לִי עֲלֵיהֶם לְהַבִּיאַם רְחִימָהּ וּמִתֵּי
לֹא כַתָּב לֵה וְאֵת כִּיּוֹן דְּמָקוֹס שְׂכוּתִין
הָאֵל בְּרִישׁ פִּי"ב לְעִיל (דף ע"ב) חִישִׁי"ה לְהִי
אֵל אִיזְדָּה כְּמוֹתָהּ שֶׁפֶרֶה כְּמוֹתָהּ כְּגוֹן
הָאֵל בְּמָקוֹס שֶׁלֵּה כוּתִין מִשְׁמַע דְּמָקוֹס
מִתְּמַחַת כַּתָּב לֵה אֲחֵרֵי וְיִיל דְּהַת שְׂכַבֵּר
לֵה בְּשַׁעַת נִשְׁוֹאִין מוֹ לֵיכָא לְמִישָׁא שְׂמַל
מָקוֹס שְׂכוּתִין בִּין בְּמָקוֹס שֶׁלֵּה כוּתִין
וּמִן כְּמוֹתָהּ לֹא תִּגְבֹּה אִפִּי מִנָּה וּמִתְּמַחֵם
שְׂמִית מִנָּה וּמִתְּמַחֵם בְּעִידֵי מִיתָה הוֹאִיל
יְנֵה בְּמֵלֵךְ אֲגָבָה עֵקֶר אֶס לֵה בְּכַחוּבָה
אִין לָרֵד דְּלִפִּי אִין כְּמוֹתָהּ בִּידָה גֻבָּה
כְּדִפְרִישִׁית לְעִיל וְאֶס תִּתְּמַחֵר וְהִתְּמַחֵר

עין משפט
ור מצודה

ע א ב מ״י פ״ט מהל' שמיטה הלכה כד סמג
לחזון רפא' טוש״ע ח״מ סי'
קז סעיף לג:

עא ג ד מ״י פט״ז מהל' אישות הל' כח סמג
עשין מה טוש״ע אה״ע סי' ק
סעיף ט ויב:

עב ה מ״י שס הל' כו
טוש״ע שס סעיף יא:

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]